

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.500/2018/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a Romasz Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Romasz Árpád) által képviselt I. r. és II. r. felpereseknek - a Bugya Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bugya József) által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2017. október 25. napján kelt 10.P.21.039/2016/37. számú ítélete ellen a felperesek részéről 38. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és a felperesek által az állam javára egyetemlegesen fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 695 920 (hatszázkilencvenötezer-kilencszázhusz) Ft-ra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 162 000 (százhatvankettőezer) Ft másodfokú perköltséget, továbbá a Magyar Államnak az állami adóhatóság felhívására 408 904 (négy száznyolcezer-kilenc száz négy) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperesek és az alperes 2007. november 12. napján kölcsönszerződést kötöttek egymással. A szerződésben a felperesek finanszírozási igényének összegét 16 100 000 Ft-ban, a kölcsön nyilvántartásának devizanemét svájci frankban, a kölcsön összegét 116 705 CHF-ben, a törlesztőrészletek számát 300-ban tüntették fel. Rögzítették, hogy a kölcsön kamatlába változó, a szerződéskötés időpontjában annak mértéke évi 5,65 %, az induló teljes hiteldíjmutató (THM) mértéke 6,15 %. A törlesztő részlet várható összegét a szerződéskötéskori kamatláb és kondíciók alapulvételével ún. annuitásos számítással 727,16 CHF-ben határozták meg.

Megállapodtak abban, hogy a szerződésben nem szabályozott kérdésekben az alperes mindenkor Üzletszabályzatának, Lakossági Hitelekre vonatkozó Általános Szerződési Feltételeinek (a továbbiakban: ÁSZF) és a vonatkozó Hirdetményének a rendelkezései az irányadók.

Az ÁSZF egyebek között az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

- 2.18. pont: „...A THM deviza alapú Lakossági Kölcsönök esetén a hitel árfolyamkockázatát nem tükrözi...”

- 6.5. pont: „A kölcsön kamata meghatározásának alapja a fennálló tőketartozás. A kamat megállapítása havonta, az esedékesség napján fennálló tőketartozás alapján történik. A kölcsön havi törlesztőrészleteit a bank az annuitás számítás módszerével határozza meg az alábbi képlet alapján:

$$t = H \times (1 + p)^n \frac{P}{(1 + p)^n - 1} + kk$$

- 10.1. pont: „Ha a Kölcsönszerződés alapján az Adós devizában nyilvántartott Lakossági Kölcsönt vesz igénybe, a Bank a kölcsönt forintban, a Folyósítás Napján érvényes, a Bank által jegyzett Deviza I. vételi árfolyam alapulvételével folyósítja. Ha a folyósított kölcsön összegét a folyósításhoz kapcsolódó díj terheli, díj összegét a Bank a Folyósítás napján érvényes, a Bank által jegyzett Deviza I. eladási árfolyam alapulvételével állapítja meg. Azon Lakossági Kölcsönök esetében, amelyek az Adós meghatározott mértékű forintban felmerülő fizetési kötelezettségének teljesítését szolgálják (ideérve különösen: ingatlan vásárlása, tehermentesítés), az egyedi Ügyfélszerződésben megjelölt kölcsönösszeg a feltüntetett finanszírozási igény összegének a szerződéskötés napjára a Bank által jegyzett Deviza I. eladási árfolyamon számított deviza ellenértékének 110 %-a, azonban a Bank által folyósított kölcsön összege nem haladhatja meg az egyedi Ügyfélszerződésben finanszírozási igényként megjelölt forintösszegnek a Folyósítás Napjára a fentieknek megfelelően számított deviza ellenértékét. A Folyósítás Napjáig fizetendő díjak meghatározásának alapja ilyen esetben az egyedi Ügyfélszerződésben finanszírozási igényként forintban megjelölt összeg.”

-10.2. pont: „Az egyedi Ügyfélszerződésben megjelölt várható Törlesztőrészletek tényleges összege, valamint forintban meghatározott finanszírozási igény esetén a kölcsön tényleges összege a Folyósítás Napján érvényes Deviza I. vételi árfolyamtól függ. A folyósított kölcsön, illetve a Törlesztőrészletek pontos összegéről a Bank a Folyósítás Napját követően írásban tájékoztatja az adóst.”

A 10.4. pont: „A törlesztőrészletek meghatározása devizában, megfizetése forintban történik. A Törlesztőrészlet, illetőleg az előtörlesztés forintban kifejezett ellenértékét a Bank az Esedékesség Napján érvényes, a Bank által jegyzett Deviza I. eladási árfolyam alkalmazásával határozza meg.”

Az alperes a szerződéskötéskor hatályos Hirdetményében feltüntette, hogy a THM az árfolyamkockázatot nem tükrözi.

A szerződéskötéssel egyidejűleg az alperes „Kockázatfeltáró nyilatkozat” megjelölésű okiratban tájékoztatta a felpereseket az ügylet árfolyam- és kamatkockázatáról, egyebek mellett a következők szerint: „A deviza alapú K & H Ingatlanfedezetű személyi hitelkonstrukció (a továbbiakban: Konstrukció) során felmerül a forint/svájci frank árfolyammozgásokból adódóan a veszteség kockázata. ...A szerződés futamideje alatt a forint / Svájci frank árfolyam kedvezőtlen (azaz a folyósítás/ok/ napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül) változása esetén a Svájci frankban megállapított törlesztő részletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet...”

Az ügylet árfolyamkockázatára a felek a szerződésben is kitértek, annak 4. pontja szerint „Az adós kifejezetten úgy nyilatkozik, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem devizaforrás, megértette, és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni az e szerződésben meghatározott kölcsön összeget, illetve igényli a devizanyilvántartást.”

A felperesek a szerződés lényeges tartalmi elemeit a **(közjegyző neve)** közjegyző által kiállított 1247/2007. számú, 2007. november 13. napján kelt egyoldalú kötelezettségvállaló és tartozáselismerő nyilatkozat elnevezésű közjegyzői okiratba foglalták.

Az alperes a szerződés alapján 2007. november 27-én 16 100 000 Ft-ot folyósított a felpereseknek, egyidejűleg tájékoztatta őket arról, hogy a kölcsön CHF-ben nyilvántartott összege 103.951,45 CHF a folyósítás napján érvényes, a Bank által jegyzett devizavételi árfolyam 154,88 Ft/CHF, a törlesztőrészletek összege pedig 647,7 CHF.

A kölcsön biztosítékként a felek zálogjogot alapítottak az alperes javára a II. felperes tulajdonát képező **(ingatlan címe, hrsz.-a, település neve)**. sz. alatti ingatlanra.

Az alperes a DH2 tv. szerinti elszámolást elkészítette, eszerint a tisztességtelenül felszámított összeg 2015. március 9-én 6431,58 svájci frank volt, amelyet a tartozásra elszámolt. Az elszámolást és forintosítást követően a nem esedékes tőketartozást 22 849 979 Ft-ban jelölte meg. Az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

A felperesek módosított keresetükben elsődlegesen a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, jogkövetkezményként a szerződés érvényessé nyilvánítását, valamint annak megállapítását kérték, hogy az alperessel szemben fennálló tartozásuk 10 914 107 Ft. Az érvénytelenség jogalapjaként a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdés b) és e) pontját jelölték meg, álláspontjuk szerint ugyanis a szerződés az e jogszabályi rendelkezésekben foglalt követelményeknek nem felel meg, mivel a THM nem tartalmazza az árfolyamkockázatot mint költséget, a törlesztő részlet pedig nem számítható ki, mert az ÁSZF-ben és a Hirdetményben található erre vonatkozó képletben szereplő „p” tényező ismeretlen, nincs meghatározva, hogy az mit takar, emellett a feltüntetett CHF kölcsönösszeg nem valós, a konkrétan rendelkezésre bocsátandó kölcsönösszeg nincs meghatározva és nem állapítható meg, hogy az alperes a napi többféle eladási árfolyam közül melyiket alkalmazza. Hivatkoztak továbbá arra, hogy tisztességtelenek a szerződésnek a kölcsön és a törlesztő részlet összegét meghatározó feltételei. Állították, a szerződés nem tartalmaz tájékoztatást az ügylet árfolyamkockázatáról, arról, hogy az korlátozás nélkül őket terheli, illetve, hogy az árfolyam kedvezőtlen változásának nincs felső határa. Mindebből véleményük szerint az a következtetés vonható le, hogy nem terheli őket árfolyamkockázat, az elszámolás alapja a folyósításkor irányadó árfolyam.

Az alperes védekezésében elsődlegesen a per megszüntetését kérte, mert álláspontja szerint a kereset nem felel meg a DH2 tv. 37/A. §-ában írtaknak, miután a felperesek számításaik során a felülvizsgált elszámolás adatait nem vették figyelembe.

Érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a szerződés a felperesek által megjelölt bármely okból érvénytelen lenne. Hangsúlyozta, a kölcsön összege a szerződésben meghatározásra került, a szerződésben feltüntetett svájci frank összeg megegyezik a finanszírozási igény forint összegének a szerződéskötés napja szerinti deviza I. eladási árfolyamon számolt svájci frank ellenérték 110 %-ával, majd a kölcsön CHF összege a folyósítás napjával rögzült. Állította, hogy a szerződés megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és e) pontjában foglaltaknak, abban egyértelműen meghatározásra kerültek a kamatköltségek, míg az esetlegesen felmerülő díjak és költségek a Hirdetményben kerültek rögzítésre, és a szerződés egyértelműen tartalmazza a teljes hiteldíjmutatót is. Kiemelte, a havi törlesztőrészlet összege meghatározásra került az ÁSZF 6.5., 10.2. és 10.4. pontjaiban foglaltak szerint, a kölcsönszerződés 1. pontja pedig egyértelműen

meghatározza svájci frankban a törlesztőrészlet induló összegét. Kifejtette, a törlesztőrészletet forint összegben meghatározni nem lehetett, miután annak összege az adott napi árfolyamtól függött, de kiszámítható volt, hiszen a szerződés egyértelműen tartalmazza, hogy a deviza I. eladási árfolyam alapulvételével végezte el a CHF törlesztőrészlet átszámítását. A kölcsönszerződés 4. pontjára, valamint a külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatra utalással vitatta az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás elmaradását, érvelése szerint a felperesek az árfolyamkockázatról körültekintő, részletes, világos és érthető tájékoztatást kaptak, szándékuk kifejezetten deviza kölcsön felvételére irányult.

A törvényszék ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek egyetemlegesen 63 500 Ft perköltséget, míg az államnak 325 700 Ft eljárási illetéket.

Határozatának indokolása szerint alaptalannak találta az alperes permegszüntetésre irányuló kérelmét, ezért érdemben vizsgálta a kereset megalapozottságát.

A Kúria 1/2016. PJE határozatában foglaltakra utalva rámutatott, önmagában amiatt, hogy a szerződés csak CHF-ben tartalmazza a kölcsön és a törlesztőrészlet összegét, ezek a szerződési feltételek nem tisztességtelenek, és ez okból a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja alapján sem állapítható meg a szerződés semmissége, mivel a szerződés rendelkezései - köztük az ÁSZF 10.1., 10.2. és 10.4. pontjai - rögzítik azt a számítási módot és matematikai képletet, amely alapján a kölcsön és a törlesztőrészlet svájci frankban meghatározott összege forintra átszámítható.

Rámutatott, a kölcsönszerződésben, illetve a közjegyzői okiratban rögzített és devizában meghatározott kölcsönösszeg közötti eltérés abból adódott, hogy a szerződéskötés időpontjában nem volt meghatározható, hogy a lerovás pénznemében az adósnak mennyit kell teljesítenie. A két okirat különböző időpontban került kiállításra, ami azonban a tartozás egyértelmű meghatározottságát nem érinti.

Kiemelte, a kölcsönszerződés 4. pontja és az ÁSZF 10.2., 10.4. pontjai, továbbá a külön kockázatfeltáró nyilatkozat alapján a felperesek számára felismerhető volt, hogy az árfolyamváltozás a törlesztőrészletek összegének a növekedésével vagy csökkenésével jár, azt pedig nem bizonyították, hogy az alperestől konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek bizonyult tájékoztatást kaptak az árfolyamkockázatot illetően, illetve, hogy a tájékoztatás a kockázat korlátlan voltát illetően nem volt világos. Emellett terhükre értékelte, hogy a szerződést saját nyilatkozatukból kitűnően nem olvasták el.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat illetően rámutatott, a perbeli kölcsönszerződés 1. pontja egyértelműen meghatározta az éves százalékban kifejezett THM szerződéskötéskori értékét (6,15 %), az megfelel a THM rendelet 1. § (4) bekezdésében foglaltaknak, ha pedig az alperes olyan díjat, költséget, vagy egyéb járulékot is kiterhelt a fogyasztóra, amelyre sem a szerződés, sem a jogszabály alapján nem jogosult, úgy az a peres felek közötti elszámolásra tartozó kérdés.

A felperesek további keresetmódosításait (szerződés létre nem jöttének megállapítása, uzorás jellege, illetve annak megtévesztésre alapított megtámadása) illetően megállapította, hogy azok a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 146/A. § (1) bekezdésében meghatározott 30 napos időtartamon túl kerültek előterjesztésre, ezért érdemi vizsgálatukat mellőzte.

Az eljárás pertárgyértékét az alperes által nyilvántartott felperesi tartozás és a felperesek álláspontja szerint fennálló tartozásuk különbözeteiként 5 429 117 Ft-ban határozta meg, és ehhez igazította a felpereseket terhelő perköltség és eljárási illeték összegét.

Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésükben a felperesek elsődlegesen a szerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés c) és e) pontjára alapítottnak a szerződés érvénytelenségének a megállapítását, jogkövetkezményként annak érvényessé nyilvánítását kérték oly módon, hogy a még fennálló teljes tartozásuk összegét 17 392 478 Ft-ban kérték meghatározni. Másodlagos fellebbezésük az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítására irányult. Fellebbezésükben az elsőfokú eljárás során kifejtett érveiket fenntartották, abból kiemelték, a törlesztőrészlet összegének meghatározására vonatkozó képletben „P” és „p” tényező is szerepel, a „p” fogalmának megjelölése azonban kimaradt, ennek hiányában a törlesztőrészlet nem határozható meg, ezért a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján semmis. Hangsúlyozták, a felek szerződéses megállapodása közjegyzői okiratba foglalásra került, a szerződés összes lényeges feltételét ennek az okiratnak kell tartalmaznia, az ÁSZF-ben és a Hirdetményben nem lehetnek olyan lényeges feltételek, amelyek a közjegyzői okiratban nem szerepelnek. Ebből kiindulva kifejtették, miután a közjegyzői okirat nem rögzíti, hogy az árfolyamkockázat nem része a THM-nek, a contrario azt a THM részének kell tekinteni, ebből pedig az következik, hogy a kölcsön terhe nem lehet nagyobb, mint a közjegyzői okiratba foglalt THM. Ezt támasztja alá érvelésük szerint közjegyzői okirat kölcsön átváltásáról rendelkező 2. pontja, amely megítélésük szerint azt jelenti, hogy mivel az alperes a folyósítás napján irányadó árfolyamon elvégzett átszámítás alapján meghatározott forintösszegben tartja nyilván a tőketartozást, annak nincs árfolyamkockázata, az kizárólag a kamat vonatkozásában terheli őket. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem részletezte ítéletében, hogy miért nem folytatta le az általuk indítványozott bizonyítást.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokaira figyelemmel. Fenntartotta álláspontját, hogy a kölcsönszerződés tartalmazza svájci frankban az induló törlesztőrészlet várható összegét, meghatározza a havi törlesztőrészletek kiszámításának annuitásos képletét, az ÁSZF pedig rögzíti, hogy milyen módon és árfolyamon kell a svájci frankot forintra átszámítani. Kiemelte, a képletben nincs „P”, csak „p” tényező, az pedig meghatározott, az évi kamatláb 1/12 része, így a képlet alapján a számítás elvégezhető. Hangsúlyozta, a kölcsön lényeges feltételei mind a kölcsönszerződésben, mind a közjegyzői okiratban azonos módon kerültek rögzítésre, így a felperesek ezt érintő hivatkozása téves. Kiemelte, az ÁSZF 10. pontja rögzíti a devizával kapcsolatos szerződési rendelkezéseket, így nem fogadható el, hogy az árfolyamkockázat a kölcsönösszegre nincs hatással.

Utalt arra, a Hirdetmény 6. oldalán, illetve az ÁSZF 2.18. pontjában írtak szerint a THM értéke nem tükrözi a hitel árfolyamkockázatát, az a THM-nek nem része, a kölcsönnek van árfolyamkockázata, ami korlátozás nélkül a felpereseket terheli.

Jogszerűnek ítélete a felperesek tanúbizonyításra vonatkozó indítványának elutasítását, miután azzal indokolatlanul késedelmeskedtek, az elsőfokú bíróság az elutasítás indokait pedig ítéletében részletezte.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból a jogszabályi rendelkezésekkel minden tekintetben összhangban álló következtetéseket vont le, érdemi döntésével, annak indokaival az ítélet táblája egyetért, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét - a per fő tárgya tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakra kíván rámutatni.

I.

Az ítéltábla előrebocsátja, a felperesek keresetükben több okból állították a szerződés érvénytelenségét, hivatkoztak a Hpt. 213. § (1) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt feltételek hiányára is. Utóbb azonban a c) pontra alapított kereseti kérelmüktől elálltak, e tekintetben az elsőfokú bíróság végzésével a pert megszüntette. A fellebbezésben a felperesek a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) és e) pontjában foglalt feltételek hiányát kifogásolták, ugyanakkor jogi érvelésük - tartalmát tekintve - a b) és az e) pontban foglaltakat érintette, azaz a szerződés érvénytelenségét a b) és e) pontban foglalt feltételek hiányára alapították, ezért az ítéltábla úgy tekintette, hogy a szerződést ezen okokból támadják fellebbezésükben.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja értelmében semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza az éves, százalékosan kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést.

A felperesek arra hivatkoztak, hogy az árfolyamkockázat költség, s miután azt a szerződés a THM kiszámítása során figyelembe nem vett költségként nem tünteti fel, ebből az következik, hogy az alperes azt számításba vette a THM értékének a meghatározásakor, s erre figyelemmel a tőketartozás tekintetében nem terheli őket árfolyamkockázat, az elszámolás a kölcsön folyósításakor irányadó árfolyamon történhet. Ehhez képest viszont a Hpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontjára alapított semmisségi hivatkozásuk - az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi érvelésüket is figyelembe véve - akként értelmezhető, hogy megítélésük szerint az árfolyamkockázat olyan költség, amelyet a THM nem tartalmaz, ezért az alperesnek azt külön is fel kellett volna tüntetnie a szerződésben, de ezt nem tette meg. Ezek az érvelések egymással ellentétesek, az egyik helytállósága kizárja a másik helyességét, ugyanakkor mindkét érvelés téves. Az árfolyamkockázatból eredő fizetési kötelezettség ugyanis a deviza alapú kölcsönzés szükségszerű velejárója, az nem tekinthető költségnek. A szerződéskötéskor nem ismert, és előre nem is kalkulálható, hogy a futamidő alatt változni fog-e a kirovó és a lerovó pénznem egymáshoz viszonyított árfolyama, s ha igen mikor, milyen irányban és milyen mértékben, az hogyan befolyásolja az adós fizetési kötelezettségeit. Ebből következően fogalmilag kizárt, hogy az árfolyamkockázat számszerűen meghatározott költségként kerüljön megjelölésre a szerződésben, mint ahogy az is, hogy a THM meghatározása során vegye azt számításba a pénzintézet.

Ez a perbeli szerződésből is egyértelműen kiderül, amint ugyanis arra az alperes helytállóan utalt, a szerződés részét képező Hirdetmény 6. oldal első bekezdése és az ÁSZF 2.18. pontja egyértelműen rögzíti, hogy a THM értéke nem tükrözi a hitel árfolyamkockázatát.

Nem osztja az ítéltábla a felperes álláspontját a tekintetben sem, hogy kizárólag a közjegyzői okiratban kerülhetnek lényeges szerződési feltételek feltüntetésre. A peres felek megállapodásukat teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalták, a kölcsönszerződést ez az okirat tartalmazza, érvényessége az abban foglaltak alapján ítéltető meg. Ezzel szemben a közjegyzői okirat a felperes egyoldalú kötelezettségvállalását rögzíti, amely a kölcsönszerződés érvényességének, illetve tartalmának megítélése szempontjából közömbös. Kiemeli továbbá az ítéltábla, hogy a felperesek a kölcsönszerződésbe foglalt nyilatkozatukkal elismerték, hogy az alperes által alkalmazott, s a szerződésben megjelölt általános szerződési feltételek (Üzletszabályzat, Lakossági Hitelekre vonatkozó Általános Szerződési Feltételek, Hirdetmény) a szerződés részét képezik. Abban az esetben, ha valamely szerződés általános szerződési feltételek alkalmazásával jön létre, az 1959-es Ptk. 205. § (1) bekezdése és 205/B. § (1) bekezdése alapján a szerződés egyedileg megtárgyalt

kikötései és az általános szerződési feltételek együttesen alkotják a szerződést (BDT2014. 3107). Az 1959-es Ptk. az általános szerződési feltétel formájában meghatározható szerződési kikötések körét nem korlátozza, így nincs akadálya annak, hogy akár a főszolgáltatással kapcsolatos, akár a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó, illetve bármilyen egyéb lényeges kérdésre vonatkozó szerződési kikötések általános szerződési feltételként váljanak a felek szerződésének részévé. Ennek megfelelően a perbeli jogvita elbírálása során sem hagyhatók figyelembe az ÁSZF és a Hirdetmény rendelkezései.

A felperesek álláspontja szerint a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában részletezett tartalmi elemek hiányában érvénytelen, azonban a keresetük jogalapjaként megjelölt ezen érvénytelenségi ok nem egyeztethető össze azzal az e körben kifejtett érvelésükkel, miszerint az árfolyamkockázat, mint költség feltüntetésének hiányából következően ilyen költség a tőketartozás tekintetében nem terhelte őket, illetve hogy a peres felek közötti elszámolást a kölcsön folyósítása időpontjában irányadó árfolyam figyelembevételével kell elvégezni. A fenti érvelésükkel a felperesek lényegében azt állítják, hogy a szerződést helyesen értelmezve az a következtetés vonható le, hogy az árfolyamváltozás nem befolyásolja a fizetési kötelezettségeiket, ezért nem szerepel a szerződésben az árfolyamkockázat külön költségként. Ha azonban ez - a korábbival ellentétben - álláspontjuk helyes lenne, úgy az azt eredményezné, hogy az árfolyamkockázat feltüntetésének hiánya nem vonná maga után a szerződés érvénytelenségét, ez pedig ellentmondana a felperesek korábban ismertetett álláspontjának. Ellentmond továbbá a felperesek fentiek szerinti szerződésértelmezésének a szerződés árfolyamkockázat vállalásáról rendelkező 4. pontja, valamint a szerződés mellékletét képező kockázatfeltáró nyilatkozat is.

Egyebekben a felperesek fenti hivatkozása érdemben is téves. A kölcsönszerződés 1. pontja akként rendelkezik, hogy az alperes a kölcsön összegét a folyósítás napján érvényes árfolyamon tartja nyilván, ami annyit jelent, hogy a folyósítás időpontjában irányadó árfolyamon kerül átszámításra a forintban folyósított kölcsönösszeg svájci frankban meghatározott értéke. Ehhez képest utóbb a felpereseknek olyan összegű forintot kell megfizetniük a szerződés alapján, ami az egyes törlesztések időpontjában irányadó árfolyamon svájci frankra átszámítva megfelel a CHF-ben keletkezett tőketartozásnak és a szerződés szerinti járulékeinak (ÁSZF 10.1. pont, 10.4. pont). Ennek megfelelően eltérő árfolyam alkalmazandó a kölcsön folyósítása, valamint a törlesztőrészek teljesítése időpontjában, s ebből következik, hogy az ügylet árfolyamkockázattal jár, mivel a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamának gyengülése esetén a felpereseknek többletfizetési kötelezettsége keletkezik.

II.

A felperesek fenntartották álláspontjukat a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltak hiányára alapított érvénytelenségi okot illetően is, állították, hogy a törlesztőrészek meghatározása azért nem megfelelő, mert a képletben kétféle „p” tényező szerepel („p” és „P”), ezzel szemben csak a „P” tényező magyarázata került feltüntetésre, ezáltal nincs mód a törlesztőrészlet összegének a kiszámítására. Álláspontjukkal ellentétben azonban a képletben csak egyfajta „p” tényező szerepel, nincs kis-, illetve nagy „p”, a képletbe fűzött magyarázat szerint pedig a „p” érték az évi kamatláb 1/12 része. Miután a szerződés meghatározza az éves kamatláb értékét, így a „p” tényező a képletbe behelyettesíthető, ezáltal a törlesztőrészek összege kiszámítható, így a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjára alapítottan sem állapítható meg a szerződés érvénytelensége.

III.

A felperes fellebbezése kiegészítéseként hivatkozott az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiányára és ez okból a szerződés érvénytelenségére. Ezzel összefüggésben utalt az Európai Unió Bíróságának időközben meghozott C-51/17. számú ítéletében foglaltakra, ami azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy milyen feltételeknek kell megfelelnie a fogyasztó részére az árfolyamkockázatra vonatkozóan adott tájékoztatásnak ahhoz, hogy az átlagos fogyasztó számára is világos és érthető legyen a kockázat lényege. Ennek vizsgálata azonban jelen eljárás tárgyát nem képezi, a felperes ugyanis a határidőben, s ennek megfelelően joghatályosan előterjesztett fellebbezésében nem hivatkozott az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiányára, illetve annak nem megfelelő voltára. Fellebbezésében az árfolyamkockázatról kifejezetten azzal összefüggésben nyilatkozott, hogy az költségnek minősül-e, illetőleg része-e a teljes hiteldíjmutatónak. Miután a Pp. 247. § (2) bekezdése értelmében a fellebbezési kérelmet az első fokú ítéletnek fellebbezéssel, illetőleg csatlakozó fellebbezéssel nem érintett részére nem lehet kiterjeszteni, a felperes fenti fellebbezési hivatkozásának érdemi vizsgálatára nem kerülhetett sor. Ezért az ítéletábra csupán megjegyzi, hogy az ügylet árfolyamkockázatáról az alperes által adott - a „kockázatfeltáró nyilatkozatban” rögzített - tájékoztatás mindenben megfelel a Kúria 2/2014 Polgári jogegységi határozatában és az EUB C-51/17 számú ítéletében kifejtett követelményeknek.

IV.

Alaptalanul sérelmezték a felperesek fellebbezésükben bizonyítási indítványaik mellőzését. A keresettel érvényesített igények elbírálásához ugyanis tanúbizonyításra nem volt szükség, az elsőfokú bíróságnak jogkérdésekben kellett döntenie, amelyhez rendelkezésre álltak a szükséges és elégséges okirati bizonyítékok. Az elsőfokú bíróság megfelelő indokát adta a felperesek által felajánlott bizonyítékok mellőzésének, így ez okból nem indokolt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és további bizonyítási eljárás lefolytatása érdekében az elsőfokú eljárás megismétlése sem.

V.

Nem ért egyet ugyanakkor az ítéletábra az elsőfokú bíróság által meghatározott pertárgyérték összegével. A Pp. 24. § (1) bekezdése értelmében a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés, vagy más jog értéke az irányadó. A felperesek módosított kereseti kérelmükben az álláspontjuk szerint fennálló tartozásuk összegét 10 914 107,5 Ft-ban jelölték meg az alperes által nyilvántartott 22 503 782 Ft-tal szemben. Ehhez képest helyesen határozták meg a pertárgyértéket 11 589 674,5 Ft-ban (26. sz. beadvány). E perérték alapján az elsőfokú eljárási illeték összege az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 42. § (1) bekezdése szerint 695 920 Ft, ezért az ítéletábra annak az elsőfokú ítéletben meghatározott összegét felemelte.

VI.

A kifejtettetekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét az elsőfokú eljárási illeték összegét illetően a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a per fő tárgyát illetően helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes fellebbezési eljárási költségeinek a megfizetésére, amelynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg. Viselni kötelesek továbbá a másodfokú eljárás pertárgyértéke (5 111 304 Ft) alapján feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összegét is [Itv. 46. § (1) bekezdés, 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés].

Szeged, 2018. november 7.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró